

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 30

DOM
2016-09-26
Meddelad i Stockholm

Mål nr
13971-16

SÖKANDE

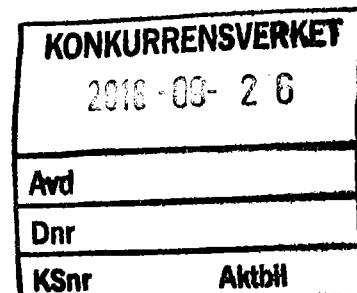
Forum Fastighetsekonomi AB, 556834-3783
Box 7044
103 86 Stockholm

MOTPART

Skatteverket
106 61 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Forum Fastighetsekonomi AB:s ansökan om ingripande enligt lagen om offentlig upphandling.

Dok.Id 770954

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

BAKGRUND

Skatteverket genomför en ramavtalsupphandling av Värderingstekniska tjänster för Skatteverket, dnr 131 136461-16/21. Upphandlingen genomförs med förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsbeslut fattades den 29 juni 2016.

YRKANDEN M.M.

Forum Fastighetsekonomi AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen avseende anbudsområde 1 och yrkar att bolaget ska anses uppfylla kvalificeringskraven. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Skatteverket har ansett att bolaget inte uppfyller kvalificeringskraven eftersom bilagorna ”Åtagande gällande förfogande av underleverantörs resurser” avseende Forum Fastighetsekonomi i Östersund AB och Värderingsbyrån i Syd AB inte är undertecknade. Det stämmer att bilagorna inte är undertecknade. Av misstag bifogades word-filer utan underskrift istället för de underskrivna pdf-filerna. Detta är ett uppenbart misstag jämförbart med t.ex. fel-skrivning och Skatteverket borde därför ha begärt in komplettering. Detta framförallt mot bakgrund att till anbudet bifogats korrekt underskrivna sanningsförsäkran avseende antidiskriminering. Det torde vara uppenbart att Forum Fastighetsekonomi i Östersund AB och Värderingsbyrån i Syd AB inte hade skrivit under dessa sanningsförsäkringar om de inte hade för avsikt att delta som underkonsulter i uppdraget. Skatteverket borde upphandla de bästa och mest prisvärda konsulterna avseende värderingstekniska tjänster. Genom att inte vilja inse det uppenbara felet att aktuella bilagor inte var undertecknade har Skatteverket bidragit till att kostnaden för det aktuella uppdraget blir högre för skattebetalarna. Skatteverkets underlåtelse att inte låta bolaget rätta till det uppenbara felet medförde att endast en annan anbudsgivare återstod.

Skatteverket bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Skatteverket har agerat i enlighet med förfrågningsunderlagets utformning och i övrigt i enlighet med de unionsrättsliga principerna. I 9 kap. 8 § LOU framgår att den upphandlande myndigheten får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Det föreligger alltså ingen skyldighet för myndigheten att tillåta rättelse av en uppenbar felskrivning. Vidare kan det ifrågasättas om avsaknad av underskrift på ett dokument som lämnats in som en del av ett anbud är att betrakta som en felskrivning. Då bifogade underleverantörsintyg inte är korrekt ifyllda, inskannade eller undertecknade uppfylles inte kvalificeringskrav 3.2.8 och Forum Fastighetsekonomi AB kan inte åberopa underleverantörer för att uppfylla kvalificeringskrav avseende personalresurs eller organisatoriska resurser. Detta medför att kvalificeringskrav 3.2.12 och 3.2.13 avseende anbudsområde 1 inte uppfylles. Därmed gick inte anbud avseende anbudsområde 1 vidare till utvärdering. Det går inte att utesluta att underleverantörsintygen inte kommit bolaget tillhanda inom anbudstiden. Då det finns andra anbudsgivare i upphandlingen som också lämnat in fel dokument och på annat sätt svarat så att bedömningen varit att kvalificeringskraven inte uppfylles skulle det, i det fall Skatteverket valt att begära in kompletteringar, bli en mycket svår gränsdragning gällande vilka som skulle få komplettera vad. Det är Skatteverkets uppfattning att om man tillåter en komplettering av anbud som brister i kravuppfyllnad kan detta leda till en uppenbar risk för särbehandling och därmed strida mot likabehandlingsprincipen i förhållande till övriga anbudsgivare. Bolaget har inte uppfyllt förfrågningsunderlagets samtliga obligatoriska krav och bolagets anbud har således rätteligen uteslutits från vidare prövning i upphandlingen. Skatteverket har genomfört den aktuella upphandlingen enligt bestämmelserna i LOU. Grund för ingripande enligt LOU saknas således.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § LOU framgår följande. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll av om det, utifrån de omständigheter sökanden har anfört, finns grund att ingripa mot upphandlingen enligt samma lag. I 16 kap. 6 § LOU anges bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas (RÅ 2009 ref. 69).

Av förfrågningsunderlaget punkt 3.2.8 framgår följande.

Anbudsgivaren ska genom att tillhandahålla ett skriftligt åtagande från eventuella underleverantörer visa att anbudsgivaren kommer att förfoga över åberopade underleverantörers resurser när ramavtalet ska fullgöras. Om underleverantörer åberopas i anbudet ska anbudsgivaren fylla i och bifoga Bilaga Åtagande gällande förfogande över underleverantörs resurser, för varje underleverantör.

I Bilaga Åtagande gällande förfogande över underleverantörs resurser ska anbudsgivaren beskriva vilket åtagande som respektive underleverantör har och vilka eventuella resurser samt tjänster underleverantören ger anbudsgivaren förfogande över. Åtagandet ska fyllas i, skannas in och bifogas för varje underleverantör. Åtagandet ska vara undertecknad av behörig företrädare från underleverantören.

Förvaltningsrätten anser att det av förfrågningsunderlaget tydligt framgår att det finns ett ska-krav i upphandlingen att bilagan ”Åtagande gällande förfogande över underleverantörs resurser” ska vara undertecknad av behörig företrädare från underleverantören. Det är ostridigt i målet att den aktuella bilagan inte var undertecknad när den skickades in till Skatteverket. Frågan är därför om Skatteverket hade fog för att utesluta bolagets anbud från utvärderingen i upphandlingen av denna anledning.

Bolaget har anfört att Skatteverket borde ha begärt in komplettering av bolaget avseende bilagor med underskrift av underleverantörer. Av 9 kap. 8 § LOU framgår bl.a. att upphandlande myndighet under vissa förutsättningar får begära förtydligande eller komplettering av en anbudsansökan. Av bestämmelsens ordalydelse framgår således att upphandlande myndighet inte är skyldig att tillåta rättelse eller begära förtydligande och komplettering. Med hänsyn till detta finner förvaltningsrätten att Skatteverket genom att inte ha begärt in komplettering av bolaget inte brutit mot 9 kap. 8 § LOU.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att Skatteverket haft fog för att utesluta bolaget från upphandlingen då bolaget inte uppfyller kvalificeringskraven enligt förfrågningsunderlaget. Vad bolaget i övrigt anfört i målet innebär enligt förvaltningsrättens mening inte att Skatteverket har brutit mot likabehandlingsprincipen och proportionalitetsprincipen i upphandlingen. Bolaget har således inte visat att Skatteverket brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Ansökan om överprövning avslås därför.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Rickard Tennisberg
Förvaltningsrättsfiskal

Bodil Norberg har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.